

Aleksander Wassilew

Kultura społeczeństwa sieci

Ekonomiczne Problemy Usług nr 67, 640-648

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ALEKSANDER WASSILEW

Szkoła Główna Handlowa

KULTURA SPOŁECZEŃSTWA SIECI

Wprowadzenie

Konwergencja mediów współczesnych i środków komunikacji w Sieci globalnej sprzyja procesom akulturacji – pośredniej dyfuzji kultury – w skali światowej. Ludzie uczestniczą w formach kultury mieszanej, uzupełniając ją elementami własnej kultury. Poprzez dostęp do informacji, reprezentacji, wiedzy i komunikacji z całego świata wzbogacają własną kulturę. Globalne media wpływają na sposób samopostrzegania ludzi jako części jednej „wspólnoty”, a nawet wspólnego świata¹. Rozwój nowych technologii wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom i potrzebom społeczeństwa.

Kultura, w szeroko pojętym sensie socjologicznym i antropologicznym, odnosi się do systemów norm, stylów i sposobów życia dużych grup ludzi w nieustannie zmieniających się kontekstach społecznych. Reguły i wzorce zachowania się są konstruowane zwrotnie podczas społecznych interakcji – w sposób ciągły odtwarzane i reinterpretowane.

Społeczeństwo Sieci – składające się z niezależnych, autonomicznych jednostek – jest zjawiskiem jeszcze młodym, złożonym i dynamicznie się zmieniającym. Nie jest strukturą stałą ani homogeniczną, jest bardziej glokalne niż globalne. Narzędzia do jego analizy często nie nadążają za przemianami, którym ulega.

Wpływ Sieci na przemiany kultury jest analizowany w różnych aspektach. W niniejszym referacie ograniczam się do pięciu wymiarów modelu proponowane-

¹ J. Urry: *Socjologia mobilności*, PWN, Warszawa 2009, s. 244.

go przez Hofstede², czasami je lekko modyfikując bądź stosując odmienną interpretację – w celu zbadania, w jaki sposób „usieciowienie” wpływa na zmiany w społeczeństwie sieci.

1. Tożsamość

Tożsamość jest konstruktem wynikającym z wzajemnych relacji między jednostką a grupą (z którą ta jednostka w większym lub mniejszym stopniu mogłaby się identyfikować). Jej wartości lokowane są na skali *continuum*³ od skrajnego indywidualizmu do skrajnego kolektywizmu.

Spółeczeństwo nie jest zwykłym zbiorem jednostek, lecz przede wszystkim splotem interakcji i więzi między nimi. Jest systemem ustrukturalizowanych relacji społecznych, które łączą ludzi w ramach jednej kultury⁴. Tylko podczas komunikacji i wzajemnych interakcji możliwe jest przeświadczenie o własnej rzeczywistości i zachowanie osobowości lub konstytuowanie tożsamości⁵. Podczas surfowania w Sieci wzrasta liczba możliwych wzorców „wyboru” nowych tożsamości.

Indywidualizm/kolektywizm

Postmodernizm ze swoim eklektyzmem i synkretyzmem wraz z nowymi technologiami, zwłaszcza tymi związanymi z Siecią, sprzyja dążeniu współczesnego człowieka do wyzwolenia się z wszelkich ograniczeń etycznych oraz przestrzenno-czasowych. Interpolacja nowych połączeń sieciowych i indywidualnych ról pozwala jednostce reorganizować swoje stosunki społeczne według własnych upodobań.

W sieci powstają społeczności świadome i dobrowolnie wybrane na zasadzie wzajemnych sentymentów i emocjonalnego zaangażowania – racjonalnego i nietradycyjnego. Sieć zmienia nasz sposób postrzegania i myślenia, relacje społeczne, jak również i naszą tożsamość – możemy udawać kogoś innego, tworzyć siebie od nowa, zachowując anonimowość, co sprzyja zaspokajaniu emocjonalnych i psychologicznych potrzeb. Konwergencja technologii i jej możliwości personalizacji oraz pluralizm poglądów wzmocniają tendencje indywidualistyczne. Wzrostowi poziomowi integracji społecznej towarzyszy wzrost poziomu samokontroli jednostki i refleksyjności⁶.

² J.G. Hofstede, P.B. Pedersen, G.H. Hofstede: *Exploring Culture: Exercises, Stories, and Synthetic Cultures*, Intercultural Press, Yarmouth, Maine 2002.

³ W literaturze przedmiotu continuum to jest różnie określane: indywidualizm/kolektywizm, słaby/silny kontekst, uniwersalizm/partykularyzm, specyficzne/dyfuzyjne, kontrola wewnętrzna/zewnętrzna, kultura monochroniczna/polichroniczna.

⁴ A. Giddens: *Socjologia*, PWN, Warszawa 2004.

⁵ B.J. Thompson: *Media i nowoczesność*, Rebis, Poznań 2001.

⁶ M. Marody: *Między neutralnością a zaangażowaniem. O socjologii Norberta Elias*, w: N. Elias: *Spółeczeństwo jednostek*, PWN, Warszawa 2008.

Sieć zapewnia nam: *zdolność gwarantującą indywidualną autonomię w potężnym dążeniu do psychotechnologicznej kolektywizacji*⁷. Nowe technologie komunikacji elektronicznej wzmacniają więzi geograficznie rozproszonych grup np. etnicznych, niszowych. Warunkiem trwałości społeczności diasporycznych są częste fizyczne, imaginacyjne, a ostatnio coraz częściej i wirtualne kontakty.

Globalna Sieć umożliwia kontakty ludzi z najbardziej oddalonych miejsc na świecie, jak również z lokalną społecznością, np. przy omawianiu problemów i potrzeb lokalnej wspólnoty.

Niewyjaśnione pozostaje, czy wirtualne wspólnoty mogą tworzyć trwałe poziomy tożsamości zbiorowej, potrzebnej w dążeniu do zmian społecznych, często upubliczniając i umiędzynaradawiając problemy. Powstające wspólnoty wirtualne, niezakotwiczone geograficznie, są nietrwałe i mniej zdolne do wspólnych działań poza cyberprzestrzenią. Brak kontaktów bezpośrednich osłabia budowanie niezbędnego wzajemnego zaufania oraz poczucia przynależności do grupy.

Istnieje silna korelacja między zasobnością społeczeństwa a przesunięciem na skali w stronę indywidualizmu. Samowystarczalność jest warunkiem koniecznym do uniezależnienia się jednostki od nacisków grupy. Rozpad więzów i atomizacja społeczeństwa *sprawiają, iż obywatele całe życie społeczne ujmują w kategoriach uczuć prywatnych*⁸.

Prywatne/publiczne

W sieci obserwujemy zacieranie się granic między prywatnym a publicznym. Ułatwiona jest wymiana opinii i idei, a dzięki temu – udział „zwykłych” ludzi w sferze publicznej. Każdy, mający dostęp do Sieci, ma możliwość wypowiedzi, komentowania, ustosunkowania się do kwestii poruszanych na forum publicznym.

Sieć jawi się jako narzędzie i środowisko dla zaistnienia poza społeczeństwem rozumianym tradycyjnie jako system instytucji, poza jego strukturą normatywną. Autonomiczna sfera publiczna pozbawiona kontroli ekonomicznej czy politycznej (brak centralizacji oraz duży konsensus ideologiczny) realizuje ideał demokratyczny udostępniania i wymiany informacji i wiedzy.

Sieć poprzez komunikację znacznie poprawia strukturę sfery publicznej⁹ – od zwykłych listów e-mailowych, poprzez statyczne i interakcyjne strony WWW, po mobilności wpisane w system społeczny do zbierania politycznie znaczących informacji, obserwacji i komentarzy. Dostarcza platformę dla otwartej i nieskrępowanej dyskusji, rozwiązującą ograniczenia komercyjnych i scentralizowanych mass mediów. Pozwala każdemu, niezależnie od lokalizacji, prowadzić swoje zwykłe życie i obserwować otoczenie społeczne nowym spojrzeniem, oczami kogoś, kto

⁷ D. De Kerckhove: *Inteligencja otwarta. Narodziny społeczeństwa otwartego*, Mikom, Warszawa 2001, s. 25.

⁸ R. Sennet: *Upadek człowieka publicznego*, MUZA, Warszawa 2009.

⁹ Sfera publiczna jest kategorią opisywaną socjologicznie, oznaczającą, jak ludzie w danym społeczeństwie ustalają swój sposób zachowania jako jednostki polityczne.

może być zainspirowanym bądź może zainspirować myśli, krytycyzm, debatę publiczną, kształtując opinię publiczną.

Będąc wyposażonym w gadżety i urządzenia mobilne, człowiek, otoczony przez mikroelektroniczne źródła informacji i środki uprzyjemniające życie, ma zapewnioną „mobilną prywatyzację”¹⁰. „Słuchawki w uszach” pozwalają stworzyć w miejscu publicznym prywatną przestrzeń – słuchając muzyki bądź rozmawiając głośno, często na bardzo intymne tematy.

Sacrum/profanum

W Sieci nie ma świętości – nie ma tematów tabu. Parafrazujać: monitor wszystko wytrzyma. Każdy pogląd można wykpić, ośmieszyć, obrazić. Tę sytuację w niewielkim stopniu zmieniają próby cenzurowania wypowiedzi na różnego rodzaju forach bądź usuwanie stron z serwerów.

2. Hierarchia (dystans do władzy)

Hierarchia określa relacje między władzą a obywatelem, stopień autorytarności i równości (równouprawnienia) między ludźmi. Zhierarchizowanie społeczeństwa jest również silnie skorelowane z jego zasobnością.

Indywidualizm i wolność w Sieci zmniejszają dystans do władzy. Władza sama „schodzi do ludu”. Różne inicjatywy typu e-government, e-administracja, dostępność *on-line* w Sieci i blogi prominentnych polityków przyczyniają się do „spłaszczenia” struktur społecznych. W miejscu piramid hierarchicznych pojawiają się luźne Sieci, w których większą aktywność mają „ruchy horyzontalne”¹¹.

Organizacje i rządy państw coraz częściej muszą się liczyć z opinią publiczną. W polityce¹² obserwuje się skuteczny wpływ wirtualności na wspólnotowość, więzi społeczne i zachowania prospołeczne oraz ograniczanie zjawisk korupcyjnych władzy, np. poprzez *crowdsourcing* (zbiorowy nadzór). Ilustrują to działania wirtualnych organizacji typu Anonymous czy ostatnie wydarzenia związane z *Wikileaks*.

Facebook i Twitter były w Sieci głównymi środkami podważania autorytetu władzy – wykorzystywano je do przekazywania sobie informacji o ostatnich wydarzeniach w krajach arabskich.

¹⁰ K.J. Gergen, *Nasycone Ja*, PWN, Warszawa 2009; J. Urry: *Socjologia mobilności*, PWN, Warszawa 2009, s. 93.

¹¹ R. Sennet: *Korozyjny charakter. Osobiste konsekwencje pracy w nowym kapitalizmie*. MUZA, Warszawa 2006.

¹² D. Chambers stwierdza, że wzrostowi aktywności wspólnot sieciowych towarzyszy spadek frekwencji wyborczej. Tłumaczy to zjawisko spadkiem zainteresowania sprawami „lokalno”-politycznymi, gdy ośrodkiem aktywności społecznej stają się wspólnoty wirtualne (sieciowe). Por. D. Chambers: *New Social Ties. Contemporary Connections in a Fragmented Society*, Palgrave Macmillan, New York 2006.

W Sieci trudno mówić o władzy i rządzeniu. Istnieją jednak próby kontroli i wywierania wpływu. Eksperti ustępują miejsca amatorom, autorytety upadają.

3. Płeć psychologiczna

Role społeczne obu płci uzależnione są od stereotypów funkcjonujących w danym społeczeństwie. Ważnym zagadnieniem staje się kontrola agresji oraz alternatywa walki i współzawodnictwa (cechy „męskie”) versus troski, pomocy i kompromisu (cechy „kobiece”).

Wirtualność relacji społecznych w Sieci, w które uwikłany jest współczesny człowiek, determinuje dynamiczny charakter tożsamości. Użytkownik Sieci może eksperymentować i odgrywać wiele różnych ról jednocześnie. Postrzegamy siebie poprzez percepcję Sieci wirtualnych relacji, w których uczestniczymy.

„Męskie” cechy znajdują nieskrępowaną realizację w postaci agresji słownej i rywalizacji, asertywności i „przebojowości”, najczęściej na forum czy w anonimowych komunikatorach. Przejaw niewerbalny ma miejsce w nickach i awatach.

Cechy „kobiece” – dzielenie się, opiekuńczość, dbanie o sferę uczuć i zachowanie harmonii – z kolei odnajdujemy w samych założeniach Internetu, czego przykładem są portale społeczne.

Ze względu na ogromne możliwości zróżnicowania zachowań i ról przypisywanych płciom kulturę Sieci należy określić jako bardziej zbliżoną do bieguna męskiego niż kobiecego.

4. Prawda (stosunek do niepewności)

W modelu Hofstede w tym wymiarze przejawia się stosunek ludzi do porządku i samodyscypliny, potrzeba jawnych reguł oraz dążenie do jedynej Prawdy. Charakteryzuje się on stopniem dogmatyzmu oraz tolerancji dla odmienności. Podstawowym problemem jest to, jak ludzie radzą sobie z nieprzewidywalnością i nieokreślonością. Cechuje go lęk przed nieznanym oraz stopień zagrożenia w obliczu sytuacji nowych, nieznanych lub niepewnych. Dwie skrajności to unikanie¹³ oraz tolerancja niepewności.

Sieć globalną charakteryzuje relatywizm poznawczy i etyczny, pluralizm kulturowy i obyczajowy, odrzucenie racjonalizmu i dążenia do prawdy¹⁴. Obserwowany

¹³ Unikanie niepewności nie jest tożsame z unikaniem ryzyka, bo jeżeli możliwe jest uświadomienie i kwantyfikowanie ryzyka, przestaje być „zagrożeniem” dla osób unikających niepewności.

¹⁴ J. Morbitzer: *Postmodernistyczne koncepcje Internetu*, Akademia Pedagogiczna im. KEN, Kraków, <http://www.up.krakow.pl/ktime/ref2005/morbitz1.pdf>

jest upadek autorytetu „ekspertów”. Paradoksalnie – wraz z zalewem informacji oraz spadkiem jej wiarygodności wzrasta zaufanie do Sieci jako *ambient intelligence*.

Specyficznym dla Sieci przejawem mądrości tłumu stał się tzw. *clickstream*. Opinia i doświadczenia „tłumu” czy kierowanie się opinią mądrości/inteligencji zbiorowej, stały się jedną z najużyteczniejszych strategii wyszukiwania informacji, np. wykorzystaną przez Google’a.

Ważniejsza od wiedzy o danych staje się umiejętność dostępu do nich oraz rozumienie relacji zachodzących między nimi¹⁵. Wiedza w Sieci nabiera charakteru hipertekstualnego, przy czym niektóre elementy w relacjach mogą być reprezentowane przez linki do konkretnych ludzi, a nie tylko do stron zakodowanych w Sieci. Wzbogaca to kontekst interpretacyjny, łącząc rozmaite treści multimedialne. Hipertekst jest odwzorowaniem hiperaktywnego umysłu, uwolnieniem się od linearnego porządku (np. w mowie i pisaniu) i zarazem poszerzeniem zawartości umysłu – przekształca pamięć jednego człowieka w pamięć wszystkich ludzi, tworząc z Sieci pamięć ogólnoswiatową na wzór ogromnej encyklopedii. Wiedza, informacja, koncepcje, symbole i pojęcia łączą się w Sieci semantycznie, a hipertekst multimedialny staje się podstawą dla inteligencji zbiorowej czy mądrości tłumu, pozwala na pełniejszą interakcję, wzbogacanie kontekstu komunikacyjnego oraz na tworzenie uniwersalnej Sieci wiedzy, a też i nauki.

Model sieciowy jest istotny dla idei inteligencji zbiorowej (*collective intelligence*). Intersubiektywną interpretację procesów poznawczych zastąpiono nową koncepcją. Poznanie jest teraz rozpatrywane jako coś, co zdarza się między subiektem, a nie wewnątrz nich – jako pętla medialna między nimi¹⁶.

Wikipedia jest współtworzona i współaktualizowana w sposób partnerski przez samą zbiorowość Sieci, zakłada dobrą wolę i odpowiedzialność wchodzących w interakcję użytkowników, jako przejaw mądrości tłumu (*crowdwisdom*).

Nadmiar informacji nie ułatwia optymalnych racjonalnych decyzji. Przy nieograniczonym dostępie do wszelkich zgromadzonych danych na odległość kliknięcia i braku czasu na ich przeanalizowanie efektem jest przeładowanie poznawcze.

W nowym systemie ciągłych innowacji wszystko staje się mniej przewidywalne – wymaga to cięższej pracy w sensie czasowym i emocjonalnym. W cyberprzestrzeni można eksperymentować bezkarnie, co w jeszcze większym stopniu sprzyja odważniejszym zachowaniom oraz tolerancji w stosunku do niepewności.

¹⁵ J. Burke: *The Pinball Effect: How Renaissance Water Gardens Made the Carburator Possible and Other Journeys Through Knowledge*, Little Brown & Co (Pap) 1997.

¹⁶ G. Riva, C. Galimberti: *Computer-Mediated Communication: Identity and Social Interaction in an Electronic Environment*, „Genetic, Social and General Psychology Monographs” 1998, 124, s. 434–464.

5. Cnota (orientacja długoterminowa/krótkoterminowa)

Wyraża nastawienie wspólnoty do czasu i tradycji. Problemem jest wybór między przeszłością a terażniejszością. Wymaga rozróżnienia między długo- i krótkoterminowym nastawieniem w życiu. Orientacja długoterminowa skupia się na przyszłości, a krótkoterminowa na terażniejszości i przeszłości.

Dzięki współczesnym urządzeniom i technologiom czasoprzestrzeń ulega kompresji¹⁷. Czasoprzestrzeń jednostek ulega desynchronizacji i indywidualizacji. W Sieci funkcjonuje czas nieliniary¹⁸ – nie wymaga natychmiastowej reakcji (np. przy wiadomościach, e-mailach, SMS-ach), aczkolwiek wymiana informacji nie odbywa się całkowicie poza czasem (np. przy czytaniu literatury).

Przestrzeń jest pokonywana momentalnie – w nanosekundach. Wzrasta tempo zmian i w miejsce „kultury czekania” pojawia się „kultura trzyminutowa”¹⁹. Czas podejmowania decyzji dramatycznie się kurczy – wymusza szybkie i najczęściej bezrefleksyjne reakcje²⁰. Informacja jest dostarczana momentalnie i jednocześnie prawie do każdego miejsca. Tworzy to świat „momentalnej wszechobecności”²¹.

Czasoprzestrzeń jednostek ulega desynchronizacji i indywidualizacji. Podczas surfowania można się całkowicie zatracić, zapomnieć o upływie czasu. We współczesnym świecie doświadczanie chwili obecnej i nastawienie na tu-i-teraz oraz natychmiastową gratyfikację²² staje się najważniejsze. Takie zachowanie kontrastuje z pospiechem życia współczesnego. *Nieszczelność (permeability) granicy czasu między terażniejszością a przyszłością zwiększa się przez technologie ułatwiające temporalne rozluźnienie i decentralizację*²³.

Zaburzenie poczucia czasu może czasami przejawiać się jako uzależnienie (od Sieci, informacji), innym razem – jako przepływ (*flow*) bądź uczestnictwo – i jest wyraźnie związane z orientacją krótkoterminową.

Dosłownie i w przenośni – rzadko odrywamy wzrok od ekranu i nie spoglądamy dalej. Długoterminowe planowanie jest niemożliwe bez refleksji – bez nabra-

¹⁷ D. Harvey: *The Condition of Postmodernity*, Blackwell, Oxford 1989, s. 284–285.

¹⁸ De Kerckhove określa go również jako: „wtórna rzeczywistość czasowa” Sieci, „nieliniarny czas rzeczywisty”, „czas rozciągnięty” (*czas sieci ulega rozciągnięciu, żeby osiągnąć ten sam poziom kontekstu, który ma miejsce w rzeczywistej rozmowie, rozbijając go jednak na liczne punkty wejściowe*); Castells z kolei określa go jako „czas bezczasowy”; Barbrook – jako „czas cykliczny”. Por. De Kerckhove: *Inteligencja otwarta...*, *op. cit.*; M. Castells: *Spoleczeństwo sieci*, PWN, Warszawa 2007; R. Barbrook: *Przyszłości wyobrażone. Od myślącej maszyny do globalnej wioski*, MUZA, Warszawa 2009.

¹⁹ J. Urry: *Socjologia mobilności...*, *op. cit.*, s. 174, 177.

²⁰ M. Castells: *Spoleczeństwo sieci...*, *op. cit.*, s. 434.

²¹ D. Morley, K. Robins: *Spaces of Identity*, Routledge, London 1995, s. 131.

²² E.T. Hall: *Taniec życia: inny wymiar czasu*, MUZA, Warszawa 1999.

²³ H. Nowotny: *Time: The Modern and Postmodern Experience*, Polity, Cambridge 1994, s. 11.

nia krytycznego dystansu do siebie i swoich własnych idei, a do tego potrzebne jest zwolnienie tempa oraz zatrzymanie się w biegu – chociaż na chwilę.

Podsumowanie

Spółeczeństwo Sieci nie jest tworem zinstytucjonalizowanym ani homogenicznym. Tworzone jest dynamicznie przez relacje, uczestniczących w interakcji, indywidualów. Nieograniczone możliwości kreowania różnych tożsamości i eksperymentowanie z nimi wraz z anonimowością wzmacniają postawę indywidualistyczną. Nawet zachowania kolektywne są podporządkowane indywidualnemu wyborowi. Zacierają się granice między prywatnym a publicznym. Znika strefa *sacrum*. Władza jest łatwiej kontrolowana, hierarchia jest spłaszczona. Cechy płci są bardziej spolaryzowane, mimo możliwości przełączania ich i eksperymentowania z nimi. Jako całość społeczeństwo Sieci jest bliżej męskiego bieguna. Generalnie zachowania w Sieci potwierdzają wysoką tolerancję na niepewność oraz wyraźną orientację krótkoterminową.

Literatura

1. Barbrook R.: *Przyszłości wyobrażone. Od myślącej maszyny do globalnej wioski*, MUZA, Warszawa 2009.
2. Burke J.: *The Pinball Effect: How Renaissance Water Gardens Made the Carburetor Possible and Other Journeys Through Knowledge*, Little Brown & Co (Pap) 1997.
3. Chambers D.: *New Social Ties. Contemporary Connections in a Fragmented Society*, Palgrave Macmillan, New York 2006.
4. De Kerckhove D.: *Inteligencja otwarta. Narodziny społeczeństwa otwartego*, Mi-kom, Warszawa 2001.
5. Gergen K.J.: *Nasycone Ja*, PWN, Warszawa 2009.
6. Giddens A.: *Socjologia*, PWN, Warszawa 2004.
7. Hall E.T.: *Taniec życia: inny wymiar czasu*, MUZA, Warszawa 1999.
8. Hofstede J.G., Pedersen P.B., Hofstede G.H.: *Exploring Culture: Exercises, Stories, and Synthetic Cultures*, Intercultural Press, Yarmouth, Maine 2002.
9. Marody M.: *Między neutralnością a zaangażowaniem. O socjologii Norberta Elia-sa*, w: N. Elias: *Spółeczeństwo jednostek*, PWN, Warszawa 2008.
10. Morbitzer J.: *Postmodernistyczne koncepcje Internetu*, Akademia Pedagogiczna im. KEN, Kraków, <http://www.up.krakow.pl/ktime/ref2005/morbitz1.pdf>.

11. Riva G., Galimberti C.: *Computer-Mediated Communication: Identity and Social Interaction in an Electronic Environment*, „Genetic, Social and General Psychology Monographs” 1998, 124, 434-464.
12. Sennet R.: *Korozja charakteru. Osobiste konsekwencje pracy w nowym kapitalizmie*. MUZA, Warszawa 2006.
13. Sennet R.: *Upadek człowieka publicznego*, MUZA, Warszawa 2009.
14. Thompson B.J.: *Media i nowoczesność*, Rebis, Poznań 2001.
15. Urry J.: *Socjologia mobilności*, PWN, Warszawa 2009.

THE CULTURE OF THE WEB SOCIETY

Summary

The Web society consists of autonomous individuals. Their behavior is extremely individualistic, even if they take part in collective actions. There is not clear boundary between private and public. The sacral space disappears. There is a flat hierarchy. The Web is more masculine with clear role even if it is easy to switch between them. Generally there is weak uncertainty avoidance and very short term orientation.

Translated by Aleksander Wassilew